

Treba pripomínať, že rozvod je neprípustný

pch24.pl

6. februára 2020 ✝ Spoločnosť

Ježiš Kristus pozdvihol manželstvo na úroveň sviatosti, ktorá má manželom pomáhať pri upevňovaní ich vzťahu - hovorí kňaz Przemysław Drąg, riaditeľ Centra pastorácie rodín pri Polskej biskupskej konferencii, v rozhovore s Janom Berezom.

Foto: kňaz Przemysław Drąg

Spoločenské zmeny po roku 1990 ovplyvnili aj rodinu. Ako vidíte jej dnešný stav? Je jej situácia rovnaká v celom Poľsku?

Regióny, v ktorých je stav rodín obzvlášť ťažký, sú predovšetkým severné a západné Poľsko. Dôvodom je veľmi často cestovanie za zárobkom jedného z manželov, nedostatočné puto z dôvodu vzdialenosti a fakticky samostatné vedenie života bez toho, čo stmeluje rodinu.

Za zmienku stojí výskum profesora Krystiana Wojaczka z univerzity v Opole, ktorý jasne ukazuje, že dlhodobé oddelenie a nedostatok systematického kontaktu medzi manželmi významne urýchľuje rozpad a nakoniec vedie k rozvodu manželstva. Silné väzby sa tvoria a posilňujú, keď rodina žije spoločným rytmom, spoločne sa stará o domácnosť, sadá si k jedlu, má čas rozprávať sa o problémoch a spoločne ich riešiť.

Je preukázané, že spoločná modlitba stmeluje rodinu. V rodinách, v ktorých sa rodičia a deti spoločne modlia, chodia na svätú omšu, slávia sviatky, sú rozvody a odchody od rodiny výrazne zriedkavejšie.

Aká je rozvodovosť rodín, ktoré sa spolu modlia a chodia do kostola?

Takéto štúdie sa uskutočnili v Spojených štátoch, kde rozvody sú doslova pliaga. Ukázalo sa, že počet rozvodov v rodinách, ktoré sa spoločne zúčastňovali na náboženských obradoch a spolu sedeli za stolom, predstavoval 0,02 percenta.

Takže vidno, aký dôležitý je pre manželstvo a rodinu každodenný vzájomný kontakt a kontakt s Bohom v modlitbe.

Tam, kde cirkevné štatistiky ukazujú nízku účasť na nedeľných bohoslužbách, štátna štatistika ukazuje oveľa vyšší počet rozvodov. Taká je situácia vo veľkých mestských aglomeráciách a práve v severných a západných regiónoch Poľska.

Vidno túto diferenciaciu medzi regiónmi iba na rozvodoch?

Rozdiely sú viditeľné aj v dominujúcich modeloch rodiny. Tradičný model viacgeneračnej rodiny je stále živý v južnom a východnom Poľsku a do značnej miery v strednom Poľsku. Západné a severozápadné regióny sa často vyznačujú ústupom od tradičnej rodiny, podobne ako je to vo veľkých mestských centrách, kde zakotví mnoho mladých ľudí, ktorí, ďaleko od domu, často uprednostňujú voľné partnerské „patchworkové“ spolunažívanie.

Tam, kde boli medzigeneračné väzby pretrhnuté, dochádza aj k pretrhnutiu rodinných väzieb. Účinky takýchto rozhodnutí majú veľmi vážne dopady na celý život. Na druhej strane poznáme situácie, že spomedzi detí prístupujúcich k prvému svätému prijímaniu, pochádza polovica práve z takýchto „patchworkových“ rodín. Rodičia nemôžu pristupovať k svätému prijímaniu, je však pozitívne, že chcú, aby sa ich deti zúčastňovali na živote Cirkvi.

„Patchworkový“ model vzťahov, ktorý ste spomenuli, však nie je manželstvo. Nielen z pohľadu Cirkvi...

Áno. Najčastejšie je to len spoločné bývanie, rozhodnutie, ktoré vyhovuje vlastným potrebám a žiadostivostiam. Dokonca ani podľa štátnych zákonov tu nemožno hovoriť o manželskom zväzku. Z hľadiska Cirkvi ide o očividný hriech, ktorý so sebou nesie ďalšie následky a vedie k odmietnutiu Božích zákonov. Pre Cirkev je láska dvoch ľudí čosi krásne a vznešené – je to dar od Boha. Svätý Ján Pavol II. rozprával úžasne o láske dvoch ľudí, pričom vždy spájal dva pojmy – lásku a zodpovednosť.

Zdroj: flickr.com

Podľa štátnych štatistík bolo v roku 2000 uzavretých 59,4-tisíc civilných manželstiev a v roku 2018 73,4-tisíc. V rovnakom období klesol počet cirkevných manželstiev zo 151,8-tisíc na 119-tisíc. Pri zníženom počte uzatváraných sobášov súčasne vzrástol počet civilných rozvodov - zo 42,8-tisíc na 62,8-tisíc. Ako by ste komentovali tieto údaje?

Treba opraviť tvrdenie, podľa ktorého každé tretie manželstvo sa rozvádza, čo je trochu prehnané. Časť osôb sa totiž rozvádza druhýkrát i tretíkrát. Stále je to však priveľa rodinných tragédií. Štatisticky sa najviac rozvádzajú tí, ktorí nemajú deti alebo majú maximálne jedno dieťa. Na druhej strane máme svet, ktorý obklopuje mladých ľudí, v ktorom vyrastajú a z ktorého čerpajú vzory. Z našich pozorovaní vychádza, že pre rozvod sa skôr rozhodnú tí mladí ľudia, v ktorých bezprostrednom okolí sa už niekto rozviedol. Za jedným rozvodom nasledujú ďalšie. Ako lavína strhujúca človeka do priepasti...

Ako ju možno zastaviť?

Snúbenci prichádzajúci na predmanželskú náuku chcú, aby ich zväzok trval celý život. Mladí muži často hovoria, že chcú zmeniť svet k lepšiemu, aby ho nechali svojim deťom v lepšom stave, než ako ho našli. Ženy chcú žiť v manželstve s mužom a čo najlepšie vychovávať deti, ktoré prídu na svet. Takže mladí ľudia majú skutočne úprimné úmysly a správny prístup k rodine. Problémy sa často začínajú vtedy, keď podľahnú presviedčaniu a našepkávaniu zo strany nepriateľov sviatostného manželstva a ľudí, ktorí zabudli, alebo sa ešte nenaučili, čo je manželstvo a rodina.

Je to výsledok kultúrneho procesu, v ktorom na miesto kresťanskej civilizácie prichádza preparovaná popkultúra ničiaca aj základy spoločnosti...

Bohužiaľ je to tak. Hrdinovia z titulných strán novín, hviezdy pop music, politici, umelci, filmári a im podobné osoby sú ľudia, ktorí robia všetko pre to, aby sa do médií, na titulky novín a internetových portálov dostali správy o novom partnerovi, chystanom rozvode či inom škandále. Svet celebrit je plný takýchto prázdnych postojov a mladí ich sledujú a potom v dospelosti napodobňujú, alebo sa na ne odvolávajú pri vlastných rozhodnutiach.

Pritom z hľadiska emocionálneho i náboženského života sú to tragédie. Veľké tragédie dospelých celebrit a ešte väčšie tragédie detí narodených z takýchto vzťahov. O tom sa nehovorí, pretože sa to ťažšie predáva.

Kladie si vôbec niekto otázku, prečo v takom svete – plnom pozlátk a zdanlivého bohatstva – je toľko samovrážd, závislostí od alkoholu, liekov, drog a predčasných úmrtí?

Kto môže dnes pomôcť rodine?

Zaujímavé je to, že pre Cirkev i pre štát je rodina veľmi dôležitá, o čom niet pochýb. Cirkev prijíma novonarodené deti a dáva im duchovnú stravu. Vzorom pre nás bude vždy Svätá rodina a posolstvo adresované od počiatkov kresťanstva všetkým rodinám.

Štát, ak chce, môže rodine všemožne pomáhať. Príkladom vecného prístupu k rodinám je zavedenie programu 500+, ktorý rodiny využívajú na upevnenie svojej stability.

Zaujímavým prípadom dobrého prístupu samosprávy bola prax z Nysy v Dolnom Sliezsku, kde miestne orgány, vidiac demografický kolaps a nezáujem o uzatváranie nových manželstiev, pripravili celý balík pomoci a preferencií pre mladé manželské páry. Po prvom roku tohto programu sa počet sobášov v Nysi zvýšil o deväť percent. Proti programu samosprávy Nysa sa postavili ľavicové kruhy – čo bolo zvláštne, pretože ľavica by mala podporovať prosociálne programy.

S čím môžu snúbenci vstupujúci do manželstva a zakladajúci si rodiny počítať zo strany Cirkvi?

Cirkev celým svojim učením poukazuje na posvätnosť rodiny, zdôrazňuje úlohu muža a ženy vo vzťahu, pomáha v ťažkých situáciách. Našou úlohou je chystať mladých ľudí pripravujúcich sa na život dospelých, aby pochopili dôležitosť sviatosti manželstva. Musíme často hovoriť o kráse takých hodnôt, ako je ženskosť, mužskosť, láska. Ak to my nebudeme kázať, tak kto?

Pavol VI. o tom krásne hovoril v encyklike *Humanae Vitae* – o morálnych zásadách v oblasti odovzdávania ľudského života. Naše národné Centrum pastorácie rodín ponúka rôzne formy pomoci: poradne, spoločné modlitby, rekolekcie. A mnoho ľudí sa po duchovnom posilnení vzdáva myšlienky na rozvod.

Čoraz častejšie sú snahy o vyhlásenie manželstva uzavretého v Cirkvi za neplatné, čo sa nesprávne označuje ako „cirkevný rozvod“. Ako Cirkev pristupuje k tomuto riešeniu?

Najdôležitejšie je pochopiť, že uzavretie sviatostného manželstva znamená prevzatie zodpovednosti voči sebe a voči Bohu. Z tohto dôvodu kánonické súdy neschvaľujú „cirkevné rozvody“, iba skúmajú, či bolo manželstvo platne uzavreté. Pozývame manželov, aby vo svetle cirkevného práva, ktoré je pevne postavené na prirodzenom práve, skúmali, či v čase slávania sviatosti došlo k uzavretiu manželskej zmluvy. A keď sa pritom zistí, že táto manželská zmluva mohla byť chybná z rôznych príčin, až vtedy môžeme hovoriť o začatí procesu o potvrdenie neplatnosti sviatosti manželstva.

Najnaliehavejšou vecou v dnešnom svete je však úsilie o posilňovanie manželstva.

Primálo hovoríme o tom, že pozdvihnutie manželstva Ježišom Kristom na úroveň sviatosti, malo práve za cieľ pomôcť manželom posilniť ich vzťah. Sviatosť manželstva má pomôcť manželovi a manželke nájsť Boha v tom druhom a v deťoch narodených z lásky. Pretrhnutie manželského puta je vždy hriech.

Bohužiaľ, niekedy aj my kňazi o tom nechceme otvorene hovoriť, pretože je to nepopulárne. Úlohou Cirkvi je však viesť veriacich k spáse a keď sa dopúšťame hriechu, odchyľujeme sa od tohto cieľa. Preto musia veriaci a duchovní hovoriť jedným hlasom, aby chránili blížnych pred stratou večného života.

Ďakujem za rozhovor.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/treba-pripominat-ze-rozvod-je-nepripustny/>